

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ

ΠΕΡΙ

ΒΑΡΝΗΣ

ΠΟΛΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΧΥΡΑΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΕΙ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΗΣ

ΔΙΓΛΩΤΤΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ

ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑΙ

ὑπὸ

Π. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΣΑ

Τύποις Περιχλέους Μ. Πεστεμαλιτζίλογλου.

1881.

425

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ

ΠΕΡΙ

Β Α Ρ Ν Η Σ

ΠΟΛΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΧΥΡΑΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΕΙ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΗΣ

ΔΙΓΛΩΤΤΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ

ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑΙ

ὑπὸ

Π. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΣΑ

Τύποις Περικλέους Μ. Πεστεμαλτζιολου.

1881.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Α. ΣΙΔΕΡΙΔΟΥ

Μεταξὺ τῶν νεωτέρων Γεωγράφων, οἱ μὲν, καὶ οὗτοι εἶναι οἱ πολυαριθμότεροι, λέγουσιν ὅτι ἡ Βάρνη εἶναι ἡ ἀρχαία Ὀδησσός, μία τῶν σημαντικῶν Ἑλληνικῶν πόλεων τῶν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶναι ἡ Ἀρχαία Διονυσόπολις.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἐξῆς Ἀρχαίων Συγγραφέων ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ Βάρνη εἶναι ἡ ἀρχαία Ὀδησσός, καὶ ἐξαιρέτως ἐκ τῆς ἐκεῖ ἀνευρεθείσης ἐπιγραφῆς.

Στ. 748 «Ὀδησσός, ἣν Μιλήσιοι κτίζουσιν, Ἀστυάγης ὅτ' ἦρχε Μηδίας·

αὕτη Κροβύζους Θράκας ἐν κύκλῳ ἔχει.

750 Διονυσόπολις δ', ἣ πρῶτον ὠνομάζετο Κρουνοὶ διὰ τὰς τῶν ἐγγὺς ὑδάτων ἐκρύσεις· Διονυσιακοῦ δὲ προσπεσόντος ὕστερον ἐκ τῆς θαλάττης τοῖς τόποις ἀγάλματος,

755 Διονυσόπολιν λέγουσι κληθῆναι πάλιν.

Ἐν μεθορίοις δὲ τῆς Κροβύζων καὶ Σκυθῶν χώρας μιγάδας Ἑλληνας οἰκητὰς ἔχει.

. . . . Βιζώνη Τοῦτο δὲ
τὸ πολίχνιον φατὶν τινες μὲν βαρβάρων
760 τινὲς δ' ἄποικον γεγονέναι Μεσημβρίας.

Κάλλατις

ἀποικία τῶν Ἡρακλεωτῶν γενομένη
κατὰ χρησμόν· ἔκτισαν δὲ ταύτην,
ἥνικα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀμύντας
παρέλαβεν.

765 Τόμοι δ' ἄποικοι γενόμενοι Μιλησίων,
ὑπὸ Σκυθῶν κύκλῳ δὲ περιρικούμενοι.

Πόλις

Ἴστρος ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ λαβοῦσα τοῦνομα
Ταύτην τὴν πόλιν

770 Μιλήσιοι κτίζουσιν ἥνικα Σκυθῶν
εἰς τὴν Ἀσίαν στράτευμα διέβη βαρβάρων
τὸ Κιμμερίου διῶκον ἐκ τοῦ Βοσπόρου.»

Ἀνωνύμου [Σκύμνου Χίου, ὡς φέρεται] Πε-
ριήγησις ἑκδοσις Γεωγράφων Ἑλασσόνων
ἐν Παρισίοις Τομ. Α. Σελ. 226.

Στ. 26. «Ἐνθένδε εἰς Τομέας πόλιν στά-
διοι τριακόσιοι. Ἀπὸ δὲ Τομέων εἰς Κάλλατιν
πόλιν ἄλλοι τριακόσιοι ὅρμος ναυσίν. Ἐνθένδε
εἰς Καρῶν λιμένα ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ
ἡ γῆ ἐν κύκλῳ τοῦ λιμένος Καρία κληῖζεται

(Καβάρνα τανῦν). Ἀπὸ δὲ Καρῶν λιμένος εἰς Τετρισιάδα ⁽¹⁾ στάδιοι εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Ἐνθὲνδε εἰς Βίζον, χωρον ἔρημον, στάδιοι ἑξήκοντα. Ἀπὸ δὲ Βίζου εἰς Διονυσόπολιν στάδιοι ὀγδοήκοντα. Ἐνθὲνδε εἰς Ὀδησσὸν διακόσιοι ὅρμος ναυσίν. 36 ἐκ δὲ Ὀδησσοῦ εἰς τοῦ Αἴμου τὰς ὑπώρειας, αἱ δὴ εἰς τὸν Πόντον καθήκουσι, στάδιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα καὶ δεῦρο ὅρμος ναυσίν. Ἐκ δὲ τοῦ Αἴμου εἰς Μεσημβρίαν πάλιν ἐννεμήκοντα ὅρμος ναυσί. Καὶ ἐκ Μεσημβρίας εἰς Ἀγχίαλον πάλιν στάδιοι ἑβδόμηκοντα, καὶ ἐξ Ἀγχιάλου εἰς Ἀπολλωνίαν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Αὗται πᾶσαι αἱ πόλεις Ἑλληνίδες εἰσίν, ὠκισμέναι ἐν τῇ Σκυθίᾳ, ἐν ἀριστερᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον.» Ἀρριανοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Τραϊανὸν [Ἀδριανόν], ἐν ᾗ καὶ περίπλους Εὐξείνου Πόντου. Ἐκδοσις Γεωγράφων Ἑλασσόνων ἐν Παρίσις. Τόμ. Α. σελ. 399—400.

(1) ἦτοι Τίριζαν ἄκραν λεγομένην, ἔχουσαν καὶ ὕψορον τοῖς ἀφ' ἐσπέρας ἀνέμοις, νῦν λεγόμενην Ἀκραν. Ὁ Στράβων Σελ. 319 λέγει «Ἡ Τίριζις ἄκρα, χωρίον ἔρημον, ὅποτε καὶ Λυσίμαχος ἐχρήσατο γαζοφυλακίῳ.» Κατὰ δὲ τὸν Πτολεμαῖον Γ. 10 «Τίριστρις (Τιριστρίς, Τιριστρή, Τιριστρία) Ἀκρα καὶ τὰ νῦν κοινῶς Ἀκρωτήριον Καληάκρα.

78 «Αὕτη ἡ Διονυσόπολις πρῶτον ὠνομάζετο Κρουνοὶ διὰ τὰς τῶν ἐγγύς ὑδάτων ἐκρύσεις· ἔπειτα δὲ μετωνομάσθη Ματιόπολις· ὕστερον δὲ, Διονυσιακοῦ ἀγάλματος προσπεσόντος ἐκ τῆς θαλάττης τοῖς τόποις, Διονυσόπολιν λέγουσι κληθῆναι πάλιν. Ἐν μεθορίοις δὲ τῆς Κροβύζων καὶ Σκυθῶν χώρας κειμένη, μιγάδας Ἑλληνας οἰκητὰς ἔχει. 79. Ἀπὸ δὲ Διονυσοπόλεως εἰς Ὀδησσὸν πόλιν, ἐν ἧ ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι σ' (200), μίλια κς', ι' ς' (262). 80. Ὀδησσὸν κτίζουσι Μιλήσιοι, ὅτε Ἀστυάγης ἦρχε τῆς Μηδίας· ἐν κύκλῳ δὲ αὐτῆς ἔχει Κροβύζους Θράκας. 81. Ἀπὸ δὲ Ὀδησσοῦ εἰς τοῦ Αἴμου τὰς ὑπωρείας, αἱ δὲ εἰς τὸν Πόντον καθήκουσιν, ἐν αἷς ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι σξ' (260), μίλια λδ', ι' στ' (342). 82. Αἶμος μέγιστόν ἐστιν ὑπὲρ αὐτὴν ὄρος, τῷ Κίλικι Τάύρῳ προσεμφερῆς, τῇ τε κατὰ μῆκος τῶν τόπων παρεκτάσει· ἀπὸ γὰρ Κροβύζων τῶν τε Ποντικῶν ὄρων ἄχρι τῶν Ἀδριατικῶν διεκβάλλει τόπων. 83. Ἀπὸ δὲ τοῦ Αἴμου εἰς Μεσημβρίαν πόλιν στάδιοι 4' (90), μίλια ιβ' (12). 84. Αὕτη ἡ Μεσημβρία πόλις παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ καλουμένου Αἴμου κει-

μένη, τῇ Θρακίᾳ τε καὶ Γεττικῇ συνορίζει γῆ. Καλχηδόνιοι δὲ ταύτην καὶ Μεγαρεῖς ὥκισαν, ὅτε ἐπὶ Σκύθας Δαρεῖος ἐστρατεύετο. 85. Ἀπὸ δὲ Μεσημβρίας εἰς Ἀγχιάλον πόλιν, ἔχουσιν καὶ λιμένα τοῖς ἀφ' ἐσπέρας ἀνέμοις, στάδιοι σ' (70), μίλια θ', γ' ($9\frac{1}{3}$), Ἀπὸ δὲ Ἀγχιάλου εἰς Ἀπολλωνίαν πόλιν, τὴν νῦν Σωζόπολιν λεγομένην, ἔχουσιν καὶ λιμένας μεγάλους δύο, στάδιοι ρπ' (180), μίλια κδ' (24). 86. Ταύτην τὴν Ἀπολλωνίαν πόλιν κτίζουσιν εἰς τοὺς τόπους ἐλθόντες οἱ Μιλήσιοι πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν τῆς Κύρου βασιλείας. Πλείστας γὰρ ἀποικίας ἐξ Ἰωνίας ἐστειλαν εἰς τὸν Πόντον, ὃν πρὶν Ἀξενον λεγόμενον διὰ τὰς ἐπιθέσεις τῶν βαρβάρων, προσηγορίας ἐποίησαν Εὐξείνου τυχεῖν. 87. Αὗται πᾶσαι αἱ πόλεις Ἑλληνίδες εἰσὶν ὥκισμέναι ἐν τῇ Σκυθίᾳ ἐν ἀριστερᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον.»

Ἀνωνύμου Περίπλους Εὐξείνου Πόντου.

Ἐκδ. Γεωγράφων Ἑλασσόνων ἐν Παρισίοις Τομ. Α. σελ. 420—421.

Ἐκ τούτων βλέπει τις ὅτι ἡ Ὀδησσὸς καὶ ἡ Διονυσόπολις ἦσαν δύο διάφοροι πόλεις. Εὐρίσκονται εἰσέτι τινές, οἵτινες διῆσχυρίζονται

ὅτι ἡ Βάρνη ἦτο ἡ ἀρχαία Κωνσταντία. Καὶ τοῦτο μέγα λάθος διασήμεων ἐπιστημόνων, περὶ ὧν λαλήσομεν μετέπειτα, εὐρίσκεται καταχωρημένον, εἰς τὸ Νέον Παγκόσμιον Γεωγραφικόν, Ἱστορικόν καὶ Ἐμπορικόν Λεξικόν Ἑταιρίας τινος Σοφῶν, τυπωθὲν ἐν Βενετία, διὰ τῶν ἐξῆς ὅρων «Ἀνόρθως λέγεται ὅτι ἡ πόλις αὕτη (Βάρνη) εἶναι ἡ ἀρχαία Ὀδησσός· πιθανῶς ἡ Βάρνη εἶναι ἡ παλαιὰ Κωνσταντία.» Ἀναγινώσκει τις μετὰ ταῦτα ἐν τῷ αὐτῷ Συγγράμματι Τόμος Δ, τὰ ἐξῆς «Ὀδησσός πόλις κειμένη πρὸς δυσμὰς ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, πρὸς τὴν πρωτίστην ὑπώρειαν τοῦ ὄρους Αἴμου. «Ἦτον,» λέγει, «ἡ τελευταία τῶν Μηλησίων ἀποικία,» κατὰ τὸν Στράβωνα, καὶ παρακατιόν: «Ὀδησσός ἢ Ὀδυσσός πόλις τοῦ Εὐξείνου ἀνήκουσα τῇ Σαρματία, ἐν τῇ συμβολῇ τῶν ποταμῶν Σαγγάριος καὶ Βορυσθένους. Εἶναι ἡ Ὀτσκακὸς (Otseakow), καὶ ἄλλοι λέγουσιν ὅτι εἶναι ἡ Βάρνη.» Πόσα λάθη ἐν ταύταις ταῖς ὀλίγαις γραμμαῖς. Ὅθεν δικαίως καὶ ὁ Γάλλος Κριτικὸς Chardon de la Rochette (Mélanges de Critique e de Philologie Tom. II. p. 3. Paris) ὁμιλῶν περὶ Ἱστο-

ρικῶν Λεξικῶν λέγει «les compilateurs de dictionnaires historiques sont incorrigibles; ils semblent prendre plaisir a perpetuer les erreurs» (οἱ γράφοντες λεξικά ἱστορικά εἶναι ἀδιόρθωτοι· φαίνεται ὅτι εὐχαριστοῦνται νὰ διαϊωνίζωσι τὰ λάθη).

Ἡ ἐξῆς δίγλωττος ἐπιγραφὴ, εὑρεθεῖσα ἐν Βάρνη τῇ 23ῃ Μαρτίου 1851, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀρμενίου Χατζῆ Ἀρακὲλ Ὀγλοῦ, δεικνύει ἐναργῶς καὶ κατὰ θετικὸν τρόπον ὅτι ἡ Βάρνη εἶναι ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ πόλις Ὀδησσός.

IMP. CAESARE T. AELIO ADRIANO ANTONI
P. P. CIVITAS ODESSITANORVM AQVAM NOVO
XIT CVRANTET. VITRASIO POLLIONE LEG. A.

ΑΓΑΘΗ

ΤΥΧΗ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ ΚΑΙΣΑΡΙ ΤΙΤΩ ΑΙΛΙΩ ΑΔΡΙΑΝΩΙ ΑΝΤΩΝ
ΕΥΣΕΒΕΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙ ΜΕΓΙΣΤΩ ΠΑΤΡΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ Η Π. ΟΔ
ΤΩΝ ΚΑΙΝΩ ΟΔΚΩ ΤΟ ΥΔΩΡ ΙΣΗΓΑΓΕΝ ΠΡΟΝΟΟΥΜΑΙ
ΤΡΑΣΙΟΥ ΒΩΛΛΙΩΝΟΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤ

Ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ τῇ περιγραφῇ ἐλλείπουσι
τὰ τελικὰ γράμματα, ἀλλ' οὐχὶ τῶν αὐτῶν
λέξεων ἐν ἀμφοτέραις ταῖς γλώσσαις καὶ ἐν τῇ
αὐτῇ γραμμῇ συνεπληρώθη ὥς ἐξῆς:

IMP. CAESARE T. AELIO HADRIANO ANTONINO P. P. M.
P. P CIVITAS ODESSITANORUM AQUAM NOVO INDU
XIT CURANTE T. VITRASIO POLLIONE LEGATO AC DUCE.

ΑΓΑΘΗ

ΤΥΧΗ

Αυτοκρατορι Καισαρι Τ. Αιλίω Αδριανω Αντωνινω
Ευσεβει Αρχιερει Μεγιστω Πατρι Πατριδος η Π. Οδησσει
τον καινω ολκω το υδωρ ισηγαγεν Προνοουμενου Τ. Βοι
Τρασιου Πολλιωνος Πρεσβευτου και Αντιστρατηγου

Μετάφρασις

Ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Καίσαρος Τίτου Αἰλίου Ἀδρια-
νοῦ Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς, Ἀρχιερέως Μεγίστου, Πατρὸς
τῆς Πατρίδος, ἡ πόλις τῶν Ὀδησσειτῶν εἰσήγαγε τὸ ὕδωρ
διὰ καινοῦ ὑδραγωγοῦ τῇ προνοίᾳ Τίτου Βοιτρασίου Πολλίω-
νος Πρεσβευτοῦ καὶ Ἀντιστρατήγου.

Αὕτη ἡ ἐπιγραφή, κολοβωμένη εἰς τὸ ἀριστε-
ρόν αὐτῆς ἄκρον εἶναι γεγλυμμένη ἐπὶ μεγάλου
τετραγώνου λίθου μήκους 175 ἑκατοστομέτρων
καὶ πλάτους 69. Ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Ἀρμε-
νίου Χατζῆ Ἀρακὲλ Ὀγλοῦ Μανρόπ, ὅταν
κατηδάφιζε τὸν ἐμπροσθινὸν τοῖχον τῆς πα-
λαιᾶς του οἰκίας, προεκβαλλόμενον ἐπὶ τῆς
δημοσίας ὁδοῦ, καὶ ἔχοντα ὡς βάσιν τὸν ῥη-
θέντα λίθον τεθειμένον ἰσοῦψῶς τῆς ἐπιφανείας
τῆς αὐτῆς ὁδοῦ.

Οἱ Ῥωμαῖκοὶ καὶ Ἑλληνικοὶ χαρακτῆρες εἶ-
ναι καλῶς γεγλυμμένοι καὶ ἴσοι ὡς πρὸς τὸ
μῆκος καὶ πλάτος τῇ προνοίᾳ τοῦ γλύπτου,
ὅστις πρῶτον ἐχάραξε τὰς παραλλήλους γραμ-
μας, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔπρεπε μετὰ ταῦτα νὰ

γλύψῃ τὰ Ῥωμαϊκὰ καὶ Ἑλληνικὰ γράμματα.

Σημειωτέον ὅτι τὸ φαινόμενον ὀρθογραφικὸν λάθος ΙΣΗΓΑΓΕΝ ἀντὶ ΕΙΣΗΓΑΓΕΝ δὲν εἶναι πραγματικόν, ἐνῶ ἦτον ἐν χρήσει παρὰ τῶν ἀρχαίων. Ἐν τέλει παρατηρητέον ὅτι ἐν τῇ Λατινικῇ ἐπιγραφῇ πολλαὶ λέξεις εἶναι συντετμημέναι ὥς συνείθιζον οἱ Ῥωμαῖοι γράφοντες, ἀλλὰ δὲν παραλείπεται εἰμὴ μόνον τὸ οὐσιαστικὸν τοῦ ἐπιθέτου ΝΟΥΟ, σύνηθες παρὰ Λατίνοις, ὥς καὶ παρ' Ἑλλησι, νὰ παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως συνεξυπακούηται. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐπιγραφῇ δὲν εὐρίσκεται ἄλλη λέξις συντετμημένη εἰμὴ ἡ λέξις Πόλις ἢ Πολιτεία ἐννοουμένη διὰ τοῦ μόνου ἀρχικοῦ γράμματος Π.

Αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι ἔτη τινα προγενεστέρα τῆς ἀναβάσεως Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς εἰς τὸν Αὐτοκρατορικὸν θρόνον, τὸν κατεχόμενον ὑπὸ Τίτου Αἰλίου Ἀδριανοῦ, ὅστις τὸν υἱοθέτησε, καίτοι ἡ Γερουσία δὲν παρεχώρησεν αὐτῷ τὸν ἐνδοξὸν τίτλον τοῦ Εὐσεβοῦς εἰμὴ δύο ἔτη ἀφ' ὅτου ἐβασίλευσε, δηλαδή τὸ 140ον ἔτος Μ. Χ. Αὕτη λοιπὸν ἡ ἐπιγραφὴ ὑπολογίζει ἐποχὴν 1743 ἐτῶν.

Τὸ σχῆμα τοῦ λίθου καὶ ἡ ἐννοια τῆς ἐπι-

γραφῆς τείνουσι νὰ πείσωσιν ὅτι οὗτος ὁ λίθος ἦτο τὸ ἐπιστύλιον τοῦ μνημείου τοῦ ἀνεγερθέντος ὑπὸ τῶν Ὀδησσειτῶν καὶ μνείαν ποιούντος τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ὕδατος εἰς τὴν πόλιν των διὰ νέου ὑδραγωγοῦ, προνοία Τίτου Βοιτρασίου Πολλίωνος, ὅστις ἦτον ἐν Ὀδησσῷ ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς καὶ Ἀρχιστράτηγος τοῦ ἐν τῇ Κάτω Μοισίᾳ στρατοῦ.

Ἡ περίεργος ὅμως σύμπτωσις ὅτι τοιαύτη ἐπιγραφὴ ἀνευρέθη ἑκατὸν ἑνδεκα βήματα μακρὰν τῆς βρύσεως, ἐξ ἧς νῦν ἡ γειτονία τῶν Ἀρμενίων προμηθεύεται ὕδωρ καὶ ὅτι τὰ λείψανα ἀρχαίου ὑδραγωγοῦ ἀνευρέθησαν ἐν τῷ μεσαύλῳ τῆς οἰκίας τοῦ αὐτοῦ ἰδιοκτήτου Ἀρμενίου Χατζῆ Ἀρακὲλ Ὀγλοῦ Μονρόπ εἶναι ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα τοῦ πεῖσαι ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ θέσει ἀνηγέρθη ὑπὸ τῶν Ὀδησσειτῶν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μνημεῖον.

Νῦν ἄς διαλάβωμεν ἐν συνόψει περὶ τῆς θέσεως τῆς Ὀδησσοῦ καθὼς καὶ περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ὀνόματός της εἰς τὸ τῆς Βάρνης.

Ἡ ἀρχαία πόλις Ὀδησσὸς ἦτο, καὶ κατὰ

ὄν Στράβωνα, ἀποικία Μιλησίων παρὰ τὸν
 Εὐξείνιον Πόντον, μεταξύ Καλλάτιδος καὶ Ἀ-
 πολλωνίας. «Ἐν τῷ μεταξύ δὲ διαστήματι
 τῷ ἀπὸ Καλλάτιδος εἰς Ἀπολλωνίαν, Βιζώνη
 τε ἐστίν . . . καὶ Ὀδησσὸς Μιλησίων ἀποί-
 κος. Γεωγρ. Βιβ. Ζ. Κεφ. Ζ. Ὅθεν Στέφα-
 νος ὁ Βυζάντιος ⁽²⁾ ἀπατάται πολὺ λέγων ὅτι
 «ἡ Ὀδησσὸς ἔκειτο παρὰ τὴν Σαλμυδησσὸν
 ἢ Ἀλμυδησσὸν (τανῦν Μήδια), ἢ παρὰ τὸν
 ποταμὸν Σαλμυδησσὸν, ὅστις ῥέει πολὺ πλη-
 σίον εἰς τὰς Κυανέας Νήσους ἢ Πέτρας, αἵ-
 τινες εὐρίσκονται παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Βοσ-
 πόρου» διότι ἰδοὺ τί λέγει ὁ Ἀρρίανος περὶ
 Σαλμυδησσοῦ Στ. 88. «Ἀπὸ δὲ Θυνιάδος
 εἰς Σαλμυδησσὸν στάδιοι σ' (200), μίλια κστ',
 ι' στ' (26 $\frac{2}{3}$). Τούτου τοῦ χωρίου μνήμην
 ποιεῖται Ξενοφῶν ὁ πρεσβύτερος, καὶ μέχρι
 τούτου λέγει τὴν στρατιὰν ἐλθεῖν τῶν Ἑλ-
 λήνων, ἧς αὐτὸς ἡγήσατο ὅτε τὰ τελευταῖα
 σὺν Σεύθῃ τῷ Θρακὶ ἐστράτευσε καὶ περὶ
 τῆς ἀλιμενότητος τοῦ χωρίου πολλὰ ἀνέγρα-
 ψεν, ὅτι ἐνταῦθα ἐκπίπτει τὰ πλοῖα χειμῶνι
 βιαζόμενα, καὶ οἱ Θράκες οἱ πρόσχωροι ὅτι

(2) Stephani Byzantii de urbibus et populis.

ὑπὲρ τῶν ναυαγίων ἐν σφίσι διαμάχονται. 89. Οὗτος δ' ὁ Σαλμυδησὸς αἰγιαλὸς ἐφ' ἑπτακόσια στάδια τεναγώδης ἄγαν καὶ δυσπρόσ-
ορμος ἀλιμενὸς τε παντελῶς παρατέταται,
ταῖς ναυσὶν ἐχθρότατος τόπος.» Περίπλους Εὐ-
ξείνου Πόντου Ἑκδ. Γεωγρ. Ἑλασσόνων ἐν
Παρισίοις Τομ. Α. σελ. 421—422. Ὁ αὐ-
τὸς Στέφανος Βυζάντιος διαβεβαιοῖ ὅτι ὁ Ἀ-
πολλόδωρος ἐθεώρει τὴν Ὀδησσὸν ὡς μέγα ὄ-
ρος. Ἀλλὰ πιθανῶς ὁ Ἀπολλόδωρος ἐνόει νὰ
εἴπῃ ὅτι ἡ Ὀδησσὸς ἦτο παρὰ τὸν Αἴμον,
ὅστις πραγματικῶς εἶναι μέγιστον ὄρος.

Πτολεμαῖος ὁ Γεωγράφος γράφει Ὀδύσσους
ἀντὶ Ὀδησσὸς (³), ἀλλ' εἶναι μᾶλλον πιστευ-
τὸν ὅτι ἡ ψευδὴς αὕτη γραφὴ πρέπει ν' ἀπο-
δοθῇ εἰς τὴν ἀμάθειαν ἀντιγραφέως, ἐνῶ καὶ
ὁ Ὀβίδιος αὐτὸς σύγχρονος τοῦ Στράβωνος
γράφει Odesson καὶ οὐχὶ Odysson.

. per Apollinis urbem

Acta, sub Anchiali mœnia tendat iter.

Inde Mesembriacos portus et Odesson, et arces

Praetereat dictas nomine, Bacche, tuo.

Et quos Alcathoi memorant a moenibus ortos

(3) Πτολεμαῖος Βιβλ. Γ. Κεφ. 10.

Sedibus hic profugum constituisse Larem.
quibus adveniat Miletida sospes ad urbem,
Offensi quo me compulit ira Dei.

Tristium Lib. I. El. X.

Ἡ ψευδὴς αὕτη γραφή «Ὀδύσσεους» κατέ-
πεισε, ὡς φαίνεται, συγγραφεῖς τινας νὰ ὑπο-
στηρίξωσιν ὅτι ἡ πόλις αὕτῃ ὠνομάσθη ὑπὸ
Μιλησίων Ὀδυσσὸς πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀδυσσέως.
Θεοφάνης δὲ ὁ Βυζαντινὸς ἐσφαλμένως τὴν
ὠνόμασε Ὀδυσσόπολιν καὶ ὁ Λατῖνος μετα-
φραστὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας Νικη-
φόρου Καλλιέστου μετέφρασε πολὺ ἀφελῶς τὸ
ὄνομα Ὀδησσὸς Ulyssopolin. Ἀληθὴς εἶναι μό-
νον ἡ γραφή τοῦ Στράβωνος καὶ τῶν ἄλλων
Ἑλασσόνων Γεωγράφων, ὧν μνεία ἐγένετο ἄ-
νωτέρω. Περιπλέον ἅπαντα τὰ νομίσματα ταύ-
της τῆς πόλεως καὶ ὅτε ἦτο αὐτόνομος καὶ
ὅτε ὑπέκυψεν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν κυριαρχίαν φέ-
ρουσι τὸ ὄνομα Ὀδησιτῶν μὲ τὴν διαφο-
ρὰν τῆς γραφῆς τῶν γραμμάτων ΟΔΗΣΙΤΩΝ
ΟΔΗΣΕΙΤΩΝ-ΟΔΗΣΣΕΙΤΩΝ-ΟΔΗΣΣΙΤΩΝ.⁽⁴⁾

(4) Mionnet, description de Médailles antiques, Grecques et Romaines Tom. I. Paris in 8 p. 395—396.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αὐτονομίας τῶν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου Ἑλληνικῶν πόλεων ἡ Ὀδησσὸς ἦτον ἡ πρωτεύουσα μεταξὺ τῶν ἄλλων τεσσάρων συμμάχων πόλεων Τόμεως, Καλλάτιδος, Μεσημβρίας καὶ Ἀπολλωνίας κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀρχαιολόγου Blarambergio, μνημονευομένου ὑπὸ τοῦ εὐπαιδεύτου Boeck⁽⁵⁾ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθείσῃ ἐπιγραφῇ ὑπ' Ἀρ. 2650. Ἐπίσης φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ἐπιγραφῆς τῆς Ὀλβιοπόλεως, ἐρμηνευθείσης παρὰ τοῦ αὐτοῦ ὑπ' Ἀρ. 2659, ὅτι ἡ Ὀδησσὸς ἦτον μία ἐκείνων τῶν πόλεων αἵτινες εἶχον θεσπίσει χρυσοῦν στεφανον εἰς τὸν Θεοκλέα Σατύρου ἥρωα⁽⁶⁾.

Ἄλλ' ἡ ἱστορία οὐδεμίαν ποιεῖται μνηΐαν τῆς

(5) Inscriptiones Macedoniae et Thraciae Pars. X. Odessus, Blarambergio iudice, fuëderatorum quinque oppidorum videtur caput fuisse, quibus ille enumerat Tomidem, Callatin Mesambriam, Apolloniam.

(6) Inscriptiones Sarmatiae. Pars. XI.— Tabula marmorea decretum Olbiopolitanum continens. «Ὅσαι πόλεις ἐστεφάνωσαν Θεοκλέα Σατύρου ἥρωα χρυσαῖς στεφάνοις. Ὀλβιοπολίται, Ἡρακλειῶται, Πανοὶ, Τομεῖται, Μίλητος, Χερσόνησος, Νικομηδεῖς, Βυζάντιοι, Προυσεῖς, Ἰστριανοὶ, Κύζικος, Βόσπορος, Νικαιεῖς, Ἀμασσιανοὶ, Ὀδησσεῖται, Καλλατιανοὶ, Ἀπάμεια, Τύρα, Σινώπη.

Ὁδησσοῦ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ῥωμαίων.
 ὃ ὄνομά της παρίσταται ἐπὶ τῆς πολιτικῆς
 ἀκηνῆς κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐν Κωνσταντι-
 νουπόλει Αὐτοκρατορίας, καὶ ἀκριβῶς καθ' ἣν
 περίστασιν ὁ στρατηγὸς Βιταλιάνος ἐπανεστά-
 τησε κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀναστασίου τῷ
 514. Ὁ Βιταλιάνος, λέγουσιν οἱ Ἱστορικοὶ Κε-
 ῶρηνός καὶ Θεοφάνης, νικηθεὶς ὑπὸ Κυρίλλου,
 ὑπάρχου τοῦ Αὐτοκράτορος, εἰς διαφόρους μά-
 χας, ἀπεσύρθη πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Αἵμου, ὃ δὲ
 Κύριλλος ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἐκστρατεία ἐτελείωσε.
 Ὅθεν ἀπῆλθεν, ἵνα ἀναπαυθῇ ἐκ τῶν μόχθων
 καὶ κακουχιῶν τοῦ πολέμου, εἰς Ὁδησσόν, ὅπου
 βεβυθισμένος εἰς τὰ πλέον ἄτιμα ὄργια οὐδὲν
 ἄλλο ἐσυλλογίζετο εἰμὴ πῶς νὰ διασκεδάσῃ.
 Πληροφορηθεὶς περὶ τούτου ὁ Βιταλιάνος ἐπλη-
 σίασεν εἰς Ὁδησσόν, καὶ διαφθείρας διὰ χρή-
 μάτων τοὺς στρατιώτας τοὺς φυλάττοντας τὰς
 πύλας τῆς πόλεως ἐπῆλθεν ἐν καιρῷ νυκτὸς
 μετὰ σώματος στρατιωτῶν, κατέλαβεν αἰφνης
 καὶ κατέσφαξε τὸν Κύριλλον, ὃν εὔρε κατακε-
 κλιμένον ἐν μέσῳ δύο γυναικῶν διεφθαρμένων.
 Ἡ φρουρὰ τότε καθυπετάγη εἰς τὸν Βιταλιά-
 νον, ὅστις τοιουτοτρόπως κατέστη κύριος τῆς
 Ὁδησσοῦ.

Ἄγνοεῖται ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ πόλις αὕτη ὠνομάσθη Βάρνη. Ἡ ἀρχαιοτάτη μνεία, ἣν ἔχομεν περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου, εἶναι τὸ Ἐδάφιον ἐκείνο τοῦ Χρονογράφου Θεοφάνους, ὅπου οὗτος διηγεῖται ὅτι οἱ Βούλγαροι ἐγένοντο κύριοι τῆς Βάρνης, συνεπεία τῆς νίκης των κατὰ τῆς στρατιᾶς Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγωνάτου ἐν ἔτει 679. Γράφει ὁ Θεοφάνης «ἐλθόντες (οἱ Βούλγαροι) εἰς τὴν λεγομένην Βάρνην, πλησίον Ὀδύσσου.» Σκεπτόμενος ὅμως τις ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου τούτου πρέπει νὰ νομίσῃ ὅτι ἡ Βάρνη εἶναι μία πόλις, καὶ ἄλλη ἡ Ὀδύσσος (κατὰ τὸν Θεοφάνην) ἡ Ὀδυσσόπολις, ὡς αὐτὸς ὀνομάζει αὐτὴν, ὁμιλῶν περὶ τοῦ ἀποστάτου Βιταλιάνου, ὅστις ἐφόνευσε τὸν Κύριλλον, ἐνῶ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, τὸ ὄνομα τοῦ ποταμοῦ, ὅστις ἔρρεε παρὰ τὴν Ὀδησσὸν, ἦτο Βάρνα. Εἶναι γνώμη τινῶν ὅτι ἐν τούτῳ τῷ ἐδαφίῳ κακῶς ἐξεφράσθη ὁ Θεοφάνης ἢ ὅτι εἶναι λάθος τοῦ ἀντιγραφέως του καὶ ὅτι πρέπει ν' ἀναγνωσθῇ ὡς ἐξῆς: «Ἐλθόντες (οἱ Βούλγαροι) εἰς τὸν λεγόμενον Βάρναν, πλησίον Ὀδύσσου κτλ.» Ὅτι Βάρνα ἦτο τὸ ὄνομα ποταμοῦ καὶ οὐχὶ πόλεως, ὅταν οἱ Βούλγαροι

εἰσέβαλον εἰς τὴν Κάτω Μαισίαν, τὸ δεικνύει ἡμῖν ἡ ἔννοια ὅλου τοῦ ἐδαφίου τοῦ Θεοφάνους, καὶ αἱ ἐξῆς λέξεις τοῦ Κεδρηνοῦ ὁμιλοῦντος περὶ τῆς ἥττης Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου. «Τῷ ια' ἔτει, τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος διαπεράσαν τὸν Δούναβα, καὶ ἀποχωρισθὲν τῶν ὁμοφύλων αὐτοῦ, ἐσκήνωσεν ἐν Βάρναις, ἐντισι ὀχμαῖς καὶ ὄρεσι.» Βιβλ. Α. Σελ. 440.

Ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τινος ἐδαφίου Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἐν τῷ συγγράμματί του περὶ διοικήσεως τῆς Αὐτοκρατορίας, ὃ καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν υἱόν του Ῥωμανόν. Διηγούμενος ἐν Κεφ. Θω τίνι τρόπῳ οἱ Ῥῶσσοι ἐποίουν χρῆσιν τῶν πλοίων των, ἵνα ἀπέρχωνται εἰς Κωνσταντινούπολιν, λέγει ὅτι, ἀπὸ τὸν Δούναβιν αὐτοὶ ἔφθανον εἰς Κωνοπᾶ, καὶ ἀπὸ τοῦ Κωνοπᾶ εἰς Κωνσταντίαν ἐν τῷ ποταμῷ Βάρνα, καὶ ἀπὸ τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰς τὸν Διτζίναν, τόπους ἅπαντας ἀνήκοντας εἰς τοὺς Βουλγάρους.

Ἴδου τὸ κείμενον:

Κεφ. Θ. Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ῥωσσίας ἐρχομένων Ῥῶς, μετὰ τῶν μονοξύλων ἐν Κωνσταντινουπόλει «ἀπὸ δὲ τὸν Σουλι-

νᾶν οὐ φοβοῦνται τινὰ, ἀλλὰ τὴν τῆς Βουλγαρίας γῆν ἐνδυσάμενοι, εἰς τὸ τοῦ Δουναβίου στόμιον ἔρχονται· ἀπὸ δὲ τοῦ Δουναβίου καταλαμβάνουσιν εἰς τὸν Κωνοπᾶν· καὶ ἀπὸ τοῦ Κωνοπᾶ εἰς Κωνσταντίαν εἰς τὸν ποταμὸν Βάρνης, καὶ ἀπὸ Βάρνης ἔρχονται εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Διτζίναν, ἅπερ πάντα εἰσὶ γῆς τῆς Βουλγαρίας.» Ὁ ποταμὸς Βάρνα βεβαίως φαίνεται σημειωμένος ἐν τῷ γεωγραφικῷ χάρτῃ τοῦ Γάλλου Γεωγράφου Dell' Isle δημοσιευθέντι πρὸς διασάφησιν τοῦ συγγράμματος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου.

Πολλοὶ διάσημοι συγγραφεῖς ὑπέπεσον εἰς μέγα λάθος τοῦ νὰ νομίζωσιν ὅτι ἡ Βάρνη ἦτον ἡ ἀρχαία Κωνσταντία, ἐνῶ ἦσαν δύο διαφοροὶ πόλεις. Φαίνεται ὅτι ἐλησμόνησαν ἢ δὲν ἀνέγνωσαν τὸ ἐξῆς ἐδάφιον Νικήτα τοῦ Χωνιάτου, ὃ καὶ δεικνύει ἀρκούντως τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῶν ἄνω εἰρημένων πόλεων τῆς κάτω Μοισίας. Διηγούμενος ὁ Βυζαντινὸς Ἱστοριογράφος τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Βουλγάρου Βασιλέως Ἰωάννου ἢ Καλογιάννου, ὡς ὀνομάζεται παρὰ τινων συγγραφέων, κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει 1202,

λέγει καθαῶς ἐν Βιβλ. Γ^ω σελ. 343, «Κατὰ
 οὗ τοῖς χρόνοις τούτοις ἔξεισι τῆς Μοισίας ὁ
 Ἰωάννης μεγίστω τε καὶ παγχάλκῳ στρατεύ-
 ματι· καὶ διειληφὼς τὴν Κωνσταντίαν, χει-
 ροῦται ταύτην κατὰ πᾶσαν εὐπέτειαν, διάστη-
 μον οὔσαν ἐν τοῖς τῆς Ῥοδόπης σχοιήμασι·
 καὶ καθελὼν τὸν ταύτης περίβολον, ἐκεῖθεν
 ἐπανεστάται· καὶ περὶ τὴν Βάρναν στρατοπέ-
 δευταί, καὶ πολιορκεῖ γενναίως καὶ ταύτην.»
 Αὗται αἱ τελευταῖαι λέξεις μόνον ἐπαρκοῦσιν
 ἵνα πείσωσιν ἕκαστον περὶ τοῦ μεγάλου λά-
 θους ὅτι ἡ Βάρνα ἦτον ἡ Ἀρχαία Κωνσταν-
 τία, ἐνῶ ἦσαν δύο πόλεις πολὺ διακεκριμέναι
 ἢ μία τῆς ἄλλης.

Οὕτω καὶ ὁ Lequien, περιγράφων τὰς ἐκ-
 κλησίας τῆς Ἀνατολῆς ἐνόμισεν ὅτι ἡ πόλις
 Ὀδησσὸς ἦτο διάφορος τῆς πόλεως Βάρνης,
 καθότι ἐβασίσθη ἐπὶ ψευδοῦς γραφῆς σημειώ-
 σεως τῶν Ἀρχιεπισκοπικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς
 Ἀνατολῆς καὶ γράφει Βάρης ἀντὶ Βάρνης, ὡς
 «Δ^{ος}. Λέων ἐν τῇ Ἑβδόμῃ Συνόδῳ σύνεδρος ὢν
 ὑπέγραψε, Λέων Ἐπίσκοπος Βάρης (ἀντὶ Βάρ-
 νης) Ε^{ος}. Βασίλειος, ἐν τῇ τοῦ Φωτίου Πα-
 τριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχικῇ Συ-

νόδω, Βασιλείου Βάρης ἀντὶ (Βάρνης). Στ^{ος} Μητροφάνης, ἐν συνόδῳ μετὰ Διονυσίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τῶν καινοτομιῶν τῶν Καλβινιστῶν ὑπέγραψε ἐν ἔτει 1672, Μητροφάνης Βάρες ἀντὶ (Βάρνης).»

Ὁ Lequien φαίνεται ὅτι δὲν ἀνέγνωσε μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς οὔτε τοὺς Βυζαντινοὺς ιστορικοὺς, οὔτε τοὺς συγχρόνους αὐτῷ γεωγράφους· ἄλλως ἤθελεν ἐννοήσῃ ὅτι ἡ γραφὴ Βάρης ἦτο λάθος τοῦ ἀντιγραφέως ἀφαιρέσαντος ἐκ Βάρνης τὸ γράμμα ν.

Παραλείποντες τὸ μέγα λάθος τοῦ θεωρεῖν τὸ ὄνομα Βάρης διάφορον τοῦ Βάρνης παρατηροῦμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει παραδοχῆς τῶν λεγομένων παρὰ τοῦ Lequien ὡς ἀληθῶς ἡ πόλις Ὁδησσὸς ὑπῆρχεν ἀκόμη εἰς τὸν ΙΖ^{ον} αἰῶνα, ἐνῶ τὸ ὄνομά της μετεβλήθη εἰς τὸ τῆς Βάρνης κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγονάτου (7) δηλα-

(7) Κωνσταντῖνος Γος, ἐπονομαζόμενος Πρωγονάτος, Αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 668ῳ μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ ἀδελφῶν, ἀποβιώσαντος τοῦ πατρός των Κωνσταντίνου τοῦ Βου. Μετ' ἐπιτυχίας ἐπολέμησε τοὺς Σαρακηνοὺς καὶ κατεδικάσατο τὴν θρησκευτικὴν αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν ἐν τῇ κατὰ τὸ 680ον γενομένῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, κατέστη ὁμῶς μισητὸς ἕνεκα τοῦ φόνου τῶν δύο αὐτοῦ ἀδελφῶν· ἀπέθανε τῷ 685ῳ. Ἐπὶ τούτου τοῦ Αὐτοκράτορος ἐν τοῖς κατὰ Σαρακηνῶν πολέμοις μετέχειρίσθησαν πρώτην φορὰν τὸ Ἑλληνικὸν λεγόμενον πῦρ.

ἡ περὶ τὰ τέλη τοῦ Ζ' αἰῶνος ἔργῳ τῶν Βουλγάρων⁽⁸⁾, οἵτινες κατεκτήσαντο τὴν χώραν ταύτην τῆς Κάτα Μοισίας.

Ὁ Lequien, ὅστις, ὡς εἶδομεν, ἐκλαμβάνει τὴν Ὁδησσὸν ἄλλην πόλιν διάφορον τῆς Βάρνης, ἀπαριθμῶν τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ὁδησσοῦ λέγει ὅτι ὁ πρῶτος αὐτῆς Ἐπίσκοπος Ἀμπλίας ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου καὶ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος, οὗ μνείαν ποιεῖται ὁ Ἅγιος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ του Κεφ. ις. ἐδ. 8 λέγων «Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.»

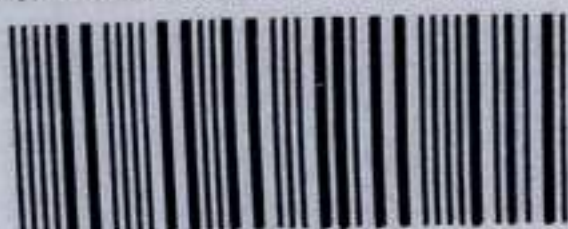
(8) Ἴδου ἐν συντόμῳ τί λέγει ὁ M. N. Bouillet περὶ Βουλγάρων. Βούλγαροι, λαὸς Σκυθικὸς, κατῴκει κατὰ πρῶτον, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ρά (Βόλγα), ὅπου πόλις τις καλουμένη Βόλγαρι ὑπάρχει καὶ μαρτυρεῖ εἰσέτι τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των. Θηριώδεις, ἄνευ νόμων ἐγκατέλειπον τὴν γεωργίαν εἰς τὰς γυναῖκας των, αὐτοὶ δὲ κατερίνοντο εἰς τὴν θήραν, πόλεμον, κτηνοτροφίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον τῶς σισυρῶν (γουναρικῶν). Ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Σαβίρων (τὸν 5ον αἰῶνα) ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Βόλγα ἐγκατεστάθησαν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Μαιώτιδος λίμνης (Ἀζοφικῆς), ἀφ' ὅπου ἐποίουν ἐπιδρομὰς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Αὐτοκρατορίαν. Ἀπὸ τοῦ 566—634 καθυπετάγησαν εἰς τοὺς Ἀβάρους. Εἰς τὸ 667 οἱ πέντε υἱοὶ τοῦ Κουβράτ, ἐνὸς τῶν ἀρχηγῶν των, διενείμαντο τὸ κράτος του, καὶ ὁ Ἀσπαρούχ, ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν διέβη τὸν Βορυσθένην (Δνίπερον) καὶ τὸν Τύραν (Δνίστερον), καὶ ἐγκατέστη ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἱεράσου ἢ Ἱεράτου (Προύθου). Τῷ 679 κατέσχον τὴν Μοισίαν καὶ ἐκεῖ συνέστήσαν βασιλείον ὃ διήρκεσε σχεδὸν τρεῖς αἰῶνας, ἀλλ' ὃ κατέστη ὑποτελὲς τοῖς Ῥώσσοις τῷ 968, μετέπειτα συνηνώθη τῇ Ἑλληνικῇ Αὐτοκρατορίᾳ ὑπὸ Ἰωάννου

Τὸ νέον ὄνομα τῆς Βάρνης κατέστη διάσημον διὰ τὴν ἐκεῖ γενομένην μάχην τῇ 11ῃ Νοεμβρίου 1444 μεταξύ Τούρκων καὶ Χριστιανῶν, ἐν ᾗ ἔπεσεν ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, ὁ ἀνδρεῖος Λαδισλάος, νικηθεὶς ὑπὸ Ἀμουράτ Β'. Οἱ Ῥῶσσοι ἐκυρίευσαν τὴν Βάρνην τῷ 1828 μετὰ μακρὰν πολιορκίαν. Διέμειναν ἐκεῖ πάλιν ἐπέκεινα τῶν δύο ἐτῶν κατὰ τὸν τελευταῖον Ῥωσσο-Τουρκικὸν πόλεμον καὶ ἀνεχώρησαν, ἀφοῦ ἡ Βάρνη παρεδόθη εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βουλγαρίας δυνάμει τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου.

Ἡ Βάρνη εἶναι πόλις ἐμπορικὴ καὶ ἀξιόλογος διὰ τὰ πολλὰ καὶ διάφορα αὐτῆς προϊόντα.

Τσιμισκῇ (συμβασιλέως τῶν ἀνηλίκων τοῦ Ῥωμανοῦ τέκνων). Τῷ 980ῳ ὁ Σισμὰν συνέστησε δεῦτερον βασίλειον Βουλγαρικὸν ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ ὁ Ἰωάννης Βιαδιλὸς, εἰς τῶν διαδόχων του, ἤνωσε μὲ αὐτὸ τὴν Σερβίαν. Ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας Βασίλειος ὁ Β', μετὰ πόλεμον διαρκέσαντα 37 ἔτη, τοσοῦτον ὀλοσχερῶς κατετρόπωσε, τῷ 1018, τότε νέον τοῦτο κράτος καὶ τοὺς Βουλγάρους ἐν γένει θελήσαντας ν' ἀποστατήσωσιν ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, ὥστε ἐπωνομάσθη Βουλγαροκτόνος· 15,000 Βουλγάρων αἰχμαλωτισθέντων ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐξωρύχθησαν οἱ ὀφθαλμοί. Τῷ 1186 συνέστη τὸ τρίτον Βουλγαρικὸν βασίλειον, ὃ συνέκειτο ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βουλγαρίας τῆς πρὸς Μεσημβρίαν τοῦ Δυναβέως, καὶ ὃ ἔσχε πέντε βασιλεῖς Καλλοπιέρον, Ἀσάν Α'ον, Καλογιάννην, Ἰωάννην Βον, καὶ Σισμὰν. Τὸ βασίλειον τοῦτο ἔπαυσε τῷ 1396ῳ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Βασιλέως Σισμὰν, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Σουλτάνος Βαγιαζίτ ὁ Α'ος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023392

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

260
100

360

$$\begin{array}{r} 950 \\ 250 \\ \hline 660 \end{array}$$

2400

1200

110017

120
44
489
250
460

10

124
760

259
212

$$\begin{array}{r} 120 \\ 5 \overline{) 600} \\ \underline{240} \\ 600 \end{array}$$

10049
3128

2005

120

14. 2. 1856

680
5
940

$$\begin{array}{r} 24 \\ 24 \\ \hline 06 \\ -50 \\ \hline 46 \end{array}$$
